

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ

ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД № 257/ 04.02.2020г.

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ

ПРОФ. Д-Р ТАШКО ДЕЛИЙСКИ, Д.М.Н.

НАЧАЛНИК КЛИНИКА ПО ОНКОЛОГИЧНА ХИРУРГИЯ.

РЪКОВОДИТЕЛ КАТЕДРА ПО СЕСТРИНСКИ ХИРУРГИЧНИ ГРИЖИ

КЪМ УМБАЛ „Д-Р ГЕОРГИ СТРАНСКИ“- ПЛЕВЕН

Относно: Защита на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „*Доктор*“ по научната специалност „Обща хирургия“ с кандидат *д-р Анислав Венциславов Габърски* от катедра „Пропедевтика на хирургическите болести“ при Факултет „Медицина“ към МУ-Плевен на тема: „*Прогностична и предиктивна стойност на перитонеалния смив в комплексното лечение на колоректалния карцином*“

1. Анотация на дисертационния труд

Дисертационият труд разглежда прогностичните и предиктивни възможности на перитонеалния смив/асцит (ПС) при пациентите с колоректален карцином (КРК). Разпространението на КРК в

перитонеалната кухина е особен вариант на прогресия на заболяването. За разлика от обичайните начини на метастазиране на малигнените тумори: по съседство, по лимfen и хематогенен път, той е сравнително малко проучен. Не са добре дефинирани прогностичните и предиктивни фактори, а ранното им откриване е проблематично дори за най-съвършените образно-диагностични методи като ПЕТ-КТ. Лапароскопската диагностика реши въпроса с откриването на макроскопски лезии и подпомога за оптимизиране на индивидуалния подход, обема на оперативна намеса или лекарствено третиране. Наличието на свободни туморни клетки в кръвообращението, както на такива клетки и в перитонеалната кухина са обект на специално внимание, за да се търсят възможностите за откриването на допълнителни прогностични и предиктивни нокси. Това е дало основание на дисертанта и колектива, в който работи да си поставят за цел да проучат прогностичните и предиктивни стойности на ПС в лечението на КРК.

В цялостния си вид дисертационният труд съдържа няколко основни направления.

Първо са проучени детайлно възможностите за взимане и изследване на ПС при пациенти с КРК.

Второто направление засяга критериите, които оказват влияние на позитивността на пробата. Изследваният контингент болни са сравнявани по: пол, възраст, диагностични групи, стадии. Анализирано е влиянието на съществуващите асцит, илеус и перитонеална карциноза за появата на позитивен смив.

Третото направление е насочено към интерпретацията на получния резултат, който авторът разделя на три групи – с негативен перитонеален смив, с позитивен смив по директни и косвени признания. Пациентският колектив е проследен, за да се установи ролята на ПС като прогностичен и предиктивен фактор в прогресията на това социално значимо заболяване, и преживяемостта на пациентите. Засегнати са съвременни аспекти в лечението на КРК и възможности за адювантна и неоадювантната химиотерапия, както и алгоритъм за поведение при пациенти с ранен стадий и ХАЙПЕК терапия.

2. Анализ и оценка на качеството на дисертационния труд

2.1. Общ обем и структура

Дисертационният труд на д-р Анислав Габърски е написан на 139 стандартни страници, онагледен е с 38 фигури, 22 таблици и 5 приложения. Списъкът на цитираните автори включва общо 172 автори, от които 14 на кирилица и 158 на латиница, представени на 19 страници. В труда са включени следните раздели: Въведение 3стр. / Литературен обзор с критична оценка на проблемния труд 41стр. / Цел и задачи 1стр. / Материали и методи 5стр./ Резултати 25стр./ Дискусия 9стр. / Изводи 1стр. / Приноси 9стр. / Публикации и участия, свързани с дисертационния труд 2стр. / Библиография 19стр.

Структурирането на дисертационния труд следва утвърдената специфична форма. В количествен план литературният обзор е достатъчен и отговаряящ на изискванията. Обзорът е във вид, представляящ ни систематизирано въпроса за приложението на

перитонеалния смив като прогностично и предиктивно средство при пациентите с колоректален карцином. Би могло обзорът да се обогати чрез критичен анализ на фактологията с цел да бъдат изведени още по-отчетливо проблемните страни на поставената тема. На базата на оформлените задачи д-р Габърски е отразил проблемните страни на проучените въпроси в дискусионно-аналитичен стил в глава „Дискусия“.

2.2. Яснота на формулирането на заглавието, задачите и изводите

Тези съставки на дисертацията са изпълнили успешно предназначението си, а именно представят какъв е проблемът, каква цел е поставена и какви задачи ще бъдат изпълнени. Затова по моя преценка носи достатъчно голяма информативност. Изводите са ясни и точни.

2.3. Научност

Авторът проявява способността да изследва, анализира и обобщава явленията така, че изложените факти под формата на резултати да добият истински научен характер, като поредица от научно дирене. Ако нямаше този елемент, щеше да бъде невъзможно да се навлезе задълбочено в сложната мрежа от взаимозависимости на отделните фактори.

2.4. Значимост

Значимостта на настоящата разработка се открива в това, че авторът отговаря на важни въпроси, поставени на преден план в медицинската наука. Интересни и новаторски са алгоритмите за взимане и изследване на перitoneален смив, както и предложението алгоритъм за терапевтично поведение. Те се явяват като още едно мнение по представената в заглавието проблематика и по този начин придобиват практичесън характер.

2.5. Актуалност

Авторът представя една проста методика, която е намерила своето място в гинекологичната практика. Световните научни дирения по въпроса, в практиката на колоректалния карцином са ограничени, но в същото време научният колектив поставя нови задачи, така че става сравнително лесно да се попадне на актуална тема. В случая актуалността се гарантира от избора и формулирането на проблеми, които отговарят на нуждите на медицинската наука и практика към днешно време.

2.6. Задълбоченост

За да се стигне до формулиране на предоставените от автора изводи е подходено с голяма задълбоченост при разглеждането на явленията и получените резултати с тяхната взаимовръзка и зависимост.

2.7. Приложимост

Логично е от всяко научно проучване да се очаква пряка практическа приложимост и в този смисъл, тези изводи, да могат да служат за добиване на още по-голяма увереност в клиничното ни ежедневие при разработването на лечебен план, определянето на индикациите за оперативно лечение и интерпретирането на резултата от перитонеалния смив като фактор, касаещ преживяемостта.

2.8. Перспективност

Научната разработка, освен че дава отговори на въпроси, самата тя поставя въпроси, породени от резултатите и изводите. Така тя открива

път за нови мултицентрови проучвания, включващи по-големи групи от пациенти.

2.9. Достоверност

В тази насока авторът е разчитал на постиженията на съвременната методология на научните разработки и статистическата обработка на данни. За целта дисертантът е използвал софтуера IBM SPSS, версия 23. Дисертантът използва оптималните възможности на графичния анализ – хистограми, кръгови/стълбовидни диаграмии Каплан-Майер криви на преживяемост. Това ни кара да сме сигурни, че чрез доказване на достоверността на фактите, изводите заслужават да бъдат отнесени към постиженията на науката.

2.10. Нагледност

Научният труд на д-р Габърски е онагледен много добре.

2.11. Стил

Авторът се придържа към научния стил без разточителност и без крайна схематичност. Не е необходимо да се отбелязват отделни стилови грешки.

3. Обобщена оценка на научната разработка и приносите

3.1. Приноси

Ценя високо приносите по отношение на първото основно направление, тъй като дисертантът е описал подробно споменатата методика от момента на нейното възникване през 1950г. до съвременното ѝ приложение при гинекологично болни и тези с рак на панкреаса и стомаха. Детайлно е проучена употребата ѝ в колоректалната патология. Авторът е въвел и пробирал алгоритъм за вземане и диагностична употреба на перитонеалната цитология.

По второто направление д-р Габърски има приноси в откриването на корелативна връзка между позитивността на пробата с наличие на асцит, и Т-стадия на изследваните болни, което налага корекции в поведението при болните постъпили по спешност в клиниката. Не на последно място приносите, касаещи третото направление обхващат прецизирането на ролята на перитонеалния смив в гайдлайна на поведение при пациентите с КРК, като е пробиран метод от автора за поведение при болните с позитивна цитология.

3.2. Критични бележки

Библиографската справка е изчерпателна и съвременна, включваща научни трудове на кирилица и на латиница, от общо 172 публикации. Цитирани са основните разработки, имащи отношение по темата, но впечатление прави нарушената подредба и български публикации, които

не са изложени на първо място в библиографията. Също така споменатите автори в литературния обзор не са унифициирани – някои са споменати в превод, докато други - в оригинал. Авторът вероятно е сметнал, че ще бъде по-убедителен, извършвайки коментар към някои от проучванията в обзора, докато тяхното място в дискусионната част на труда би имало по-голям приносен характер.

В потвърждение на моето обобщение е и високата оценка на научната работа от национални и международни списания, в които авторът има публикации по темата. Д-р Габърски презентира своите резултати на редица национални форуми, което повишава още повече тяхната значимост. Този труд отговаря напълно на всички критерии, при което давам положителна оценка за придобиване на научна степен „Доктор“.

04.06.2020г.

гр. Плевен

С уважение:

/Проф. Д-р Т. Делийски, д.м.н./

